

ביבליוגרפיה מוערת לנושא: פאשיזם ונאציזם

ערכים אנציקלופדיים, פרקי ספרים וספרים בעברית, פברואר 1970

מבוא

ביבליוגרפיה מוערת זו לנושא "פאשיזם ונאציזם" כוללת ספרים ופרקים חשובים שהופיעו — בעברית בלבד, כמובן שמרבית הספרים והמחקרים בנושא נכתבו זה פורטוגל בעשור אחרון, ואך מיעוטם תורגמו לעברית. לכן הישתי ורשמתי מלבד מספרים הוגים בנושא זה, ושראו אור בעברית, גם פרקי ספרים וכן הערכים האנציקלופדיים המתאימים בעברית, ואם כי אין זו ביבליוגרפיה שלמה, הרי השתדלתי להגיע למיזבן המרבי המצוי בעין.

המבנה של הביבליוגרפיה: קודם כל ערכים אנציקלופדיים, אחר כך קטעי ספרי הלימוד המתאימים, אחר כך הספרים העיקריים בנושא — כולל מקורות — ולבסוף ספרים וקטעי ספרים לקריאה נוספת עבור אותו קורא הרוצה להרחיב דעתו.

הביבליוגרפיה מחולקת לחמישה מדורים:

חלק ראשון: פאשיזם באופן כללי, כולל נאציזם, ללא הפרדה לפי ארצות	ע' 2
שני: הפאשיזם באיטליה	ע' 6
שלישי: הנאציזם בגרמניה	ע' 7
רביעי: האוסטרופאשיזם	ע' 11
חמישי: ספרות יפה	ע' 11

חלק ראשון: פאשיזם באופן כללי, ללא הפרדה בהתאם לארצות, כולל נאציזם.

(א) ערכים כוללים וספרי לימוד

הקטעים שנרשמו במדור זה מעניקים מושג כללי על המתחים, פאשיזם ונאציזם וצל תולדות המסמרים הפאשיסטיים השונים באירופה בין שתי מלחמות העולם.

1. אנציקלופדיה למדעי החברה, [עורך ראשי: דוד כנעני], כרך רביעי, מרחביה, ספרית פועלים, [1968].

הערך "פאשיזם", עמודות 521—525, חתום בתלמי הראשון ע"י ג. (עמנואל גוטמן), פרופסור וממחה למדעי המדינה, דן בעיקר בפאשיזם כתנועה פוליטית באיטליה, אך במבוא קצר בתחילת הערך מנסה המחבר להגדיר את המונח "פאשיזם" גם כמשמעותו הכללית במסגרת מדעי המדינה. תולדות המאה ה-20, ערך: שרל י. בלוק, תל-אביב, יורצאל, [תשכ"ד] 3 כרכים, כרך א' תולדות האומות 1900—1939.

הספר מכיל, בצ' 203—205, מבוא כללי בראש פרק ג': "בין שתי המלחמות", שנכתב ע"י שרל י. בלוק, פרופסור להיסטוריה כללית באוניברסיטת תל-אביב, פרק זה כולל גם את הסקירות: "פאשיזם ונאציזם", ע' 252—255, מאת מאיר מיכאליס; "איטליה, ספרד ופרטוגל בתקופה שבין שתי מלחמות העולם", ע' 316—327, מאת אותו מחבר; "צרפת, גרמניה ואוסטריה", מאת שרל י. בלוק.

3. קולדול, ג. — קורות עולם: תולדות האנושות מראשית ועד ימינו, מאת ג. א. קולדול, א. ה. מאריל; ההוצאה העברית נערכה בידי מיכאל דיר, תל-אביב, מסדה, תש"נ, 999 עמודות, איורים, מפות.

פרק שלוש ואחד, עמודות 737—762: "פאשיזם באיטליה והנאציזם בגרמניה, סקירה היסטורית ומצוית מאד".

4. הרובין, שלמה — תולדות ומבנה 1918—1950 (מהדורת שלישית), תל-אביב, י. צ'צ'יק, תשי"ג, 303 ע'.

ביבליוגרפיה

- לנושא „פאשיזם“ ראה: חלק ראשון: אירועה; פרק 2: בצל הדיקטאטורה. ע' 33–90. (ספר לימוד).
5. (מרחב, סרץ – תנועת הפועלים הבינלאומית. כרך שני: בין מהפכה לסתהכתינגד (1917–1939). מרחביה, ספרית פועלים, [1959], 348 ע', ביבליוגרפיה בסוף הספר מסודרת לפי הפרקים. כולל בין השאר את הפרקים: מהפכה שלא ניתחוללה – לנצחון הפאשיזם [איטליה], ע' 122–132. – תנועת הפועלים בשנות המשבר הגדול, ע' 228–298, (ובתוך זה בעיקר על ברסניה, ע' 232–252). – תנועת הפועלים במערכה נגד הפאשיזם [אוסטריה, צרפת, ספרד] כולל גם תת-פרק „פאשיזם ואנטי-פאשיזם בארצות שונות“, ע' 299–315, המהבר, מארקסיסט ואיש מפ"ם.
6. (ב) מקורות
אנריאן, היים – תולדות הרעיון המדיני: ילקוט מקורות, מהדורה שנית, ירושלים, קריית ספר, תשי"ד, ע' 188 קטעים מתורגמים שונים שאינם מופיעים, לפי מיטב ידיעתי, בשום מקור אחר. הפרק העשירי: שוללי הדמוקרטיה המדינית, חלק ב': הפאשיזם, ע' 173–176, ובו: קטעים על: 1. המדינה הטוטאלית וכלכלתה, 2. פאשיזם נוסח איטליה, 3. נאציזם נוסח ברסניה. – עם הערות ביבליוגרפיות לקריאה נוספת.
7. הברל, מיכאל – מקורות ללימוד ההיסטוריה הישראלית הכללית, כרך שישי: דברי ימי ישראל ותולדות העמים בשנות 1914–1948, תל-אביב, י. ציציק, תשי"ד, ע' 250.
מן התוכן: פרק ב', מסיקה 6: מדינה, מדינה ובעיותיה בשנות 1919–1932, ע' 74–81 על ברסניה ואיטליה, כולל בין השאר תרגום של תוכנית המפלגה הנאציונל-סוציאליסטית מ-1920, קטע מתוך „מלחמתנו“ מאת אדולף היטלר: מאמר של מוסוליני מ-1932, גאוס של מוסוליני מ-1922, אחרי כיבוש השלטון, ועוד. קטעים נוספים גם בפרק ד', סעיף 9, ע' 211 ועוד.
8. שמיד, יוסף – מקורות לתולדות תנועת הפועלים הבינלאומית 1848–1948, [מרחביה], ספרית פועלים, [1951] ע' 354.
בפרק 16, „במערכה נגד הפאשיזם“, ע' 205–229, קטעים מנאטו של ג. דימיטרוב (ראה ערך ד)
(ב) על מרד וינה, מתוך חוברת מאת א. באואר: מרד פועלי וינה. – ג) הטאקטיקה של המ"ד האוסטרית, מאת א. באואר, ודימיטרוב, מתוך אותה חוברת. – ד) הזיות אנטיפאשיסטיות (מהחלטות הקונגרס השביעי של הקומונטרן ב-1935).
9. (ג) לקריאה נוספת למחנני ביתר הרחבה בנושא, מקודם ספרים המנתחים בעיקר את תופעת הפאשיזם, ואחר כך ספרי היסטוריה חברונית.
הזן, יעקב – תנועת הפועלים והמלחמה, הכוחות במאבק, מרחביה, ספרית פועלים, 1943, ע' 348.
על מהות הפאשיזם ראה הפרק „הדיקטאטורה הפרוליטארית והדיקטאטורה הפאשיסטית“, ע' 260–301 שם ניתוח מהות הפאשיזם מנקודת ראות מארקסיסטית.
10. מנצינסקי, אלכסנדר – הפאשיזם, מהותו הכלכלית והפוליטית, וארשה, הקואופרטיב השומרי המרכזי, 1934, ע' 74 חוברת קטנה שנכתבה ע"י איש השומר הצעיר והמנסה להאיר את הפאשיזם בעיקר כהולדה של גורמים כלכליים, הן באיטליה והן בברסניה.
11. גרסון, מנחם – הפאשיזם, תל-אביב, הברה, 1939, ע' 191.
ניתוח מעמיק יותר של הפאשיזם, גם כן מנקודת ראות מארקסיסטית, עיקר הדגש על הצדדים הכלכליים, אך המהבר, חבר קיבוץ, הוורע, מסיסדי תנועת הוורקליטה בברסניה ועתה ממנהלי ממינל הקיבוצים, אורנים, אינו מניח גם את הצדדים האירוציונליים שהביאו לצמיחת הפאשיזם.
12. המאבק בזירה הפרולטרית הבין-לאומית, ערך: יעקב סטרוזיל, ירושלים, מכון רינגלבלום, 1955, 2 כרי, (ילקוטי פועליציות).
בכרך ב', ע' 32–65: מול מצעד הפאשיזם, – פרקי היסטוריה וניתוח הפאשיזם ע"י אנשי פועליציות שמאל, מארקסיסטים.
13. אבניאל, בנימין – בעיות יסיו: דמוקרטיה, דיקטטורה, פאשיזם, קומוניזם, ירושלים, אחיאסף, תרצ"ט, ע' 376 ספר מקיף מריצטו של אנטי-מארקסיסט, המוקדש בעיקר ל„פאשיזם“, כל החלק השלישי, ע' 185–369, סוכהר „פאשיזם“, חלקים של ספר זה ראו גם אור בפרד, כמו חלק זה – „פאשיזם“, ירושלים, אחיאסף, תרצ"ט, ע' 200 – לספר נוספת ביבליוגרפיה, רובת

- כסובן, בלועזית, ואילו את הספרים העבריים הכלולים בה היכללתי בביבליוגרפיה שלי.
14. קלינברגר, רות — פרקים בתולדות המחשבת המדינית. [תל-אביב], [1965], 343 ע'.
לנושא „פאשיזם“ עיין פרק 7, ע' 212—249: מלאומיות ליברלית-הומניטרית דרך לאומיות
אינטגרלית לפאשיזם ונאציזם. — בתוך הספר ציטטות רבות מהמקורות, נוספה ביבליוגרפיה
לקריאת נוספת.
 15. בראמפטי, יעקב — פרקים בתולדות הרעיון המדיני, מימי קדם ועד ימינו. תל-אביב, מסדה,
1967, 252 ע'.
בנושא „פאשיזם“ דנים בקיצור רב שני הפרקים: תורת הגזענות והלאומנות, ע' 219—221, —
תורת המדינה הפאשיסטית, ע' 230—232, נוספה ביבליוגרפיה קצרה.
 16. קנצ'ר, טאול — תולדות המחשבת המדינית למן המחשבה הצרפתית ועד ראשית המאה העשרים,
תל-אביב, שאק, השכ"ד, 2 כר'.
כפי שנאמר בכתרת סניע ספר זה עד לראשית המאה הזו בלבד, אך הוא פותח ביהר הרחבה —
השוות את התיקף עם הספר הקודם — את „שורשי האידיאולוגיה הפאשיסטית“, בכרך ב', בפרקים:
שמיני: בירג' סורל — נביא האיראצינאליזם, ע' 215—236, — תשיעי: חלוצי הטוטאליי-
טאדיות ע' 237—274, — ובמידת-מה קשור בנושא שלנו גם הפרק השלישי: המדינת האלהית —
הנל, ע' 61—106, בכלל חושף המחבר את היסודות הפילוסופיים של התורות האנטיידמוקראטיות
הלאומניות, המחבר איננו היסטוריון מקצועי, אלא כעת המפקח הארצי על תודעת הפקידות,
אך הוא איש אשכולות ובנוסף לספרי ליסוד לפקידות אותם חיבר וספר זה בו אנו דנים עסק
גם בתרגומי ספרות-מוסות.
- ס פ ר י ם מ ת ר ג מ י ם :**
17. דיטטרוב, גיורגי — הפאשיזם והפקידו הפרולטריון, תרגם: מ. האטט, תל-אביב, מ. האטט,
1935, 8 ע', נאומי של ג. דיטטרוב, הקומוניסם הבולגרי גיבור משפט „שריפת הרייכסטאג“,
בקונגרס הר"ד של הקומונטרן, משקף את הגדרת המושג „פאשיזם“ ציי הקומוניסטים.
 18. באואר, אוטו — הסוציאליזם במחתרת, מרגמית: אברהם כהן, תל-אביב, הקיבוץ-הארצי,
ספרית פועלים, 1940, 184 ע'.
הספר שנכתב אחרי מפלת וזשלון מרד וינה בי-1934 דן במאבק במחתרת של הסוציאלידמוקראטים
הגרמנים והסוציאליסטים האוסטריים ובעיקר בסה שמשתמע מכך עבור המפלגות ודרכי פעולתן,
אך תוך כדי כך יש בו גם חומר טאלף על מהות המישור הפאשיסטי.
 19. באואר, אוטו — בין שתי מלחמות עולם, תרגם מ. דורמן, [תל-אביב], הקיבוץ המאוחד, תשי"ד,
335 ע', ספר מיקי ויסודי יותר של מנהיג הסוציאליסטים האוסטריים (אוטו-דורמאקסיוס) שנכתב
בגלות ב-1936, אמנם הספר דן בעיקרו במישור הסוציאליזם ועליית המשטרים הדיקטטוריים,
אך במיוחד שייך לביבליוגרפיה זו הפרק „פאשיזם“, ע' 90—116, כפי כן מצורף לספר זה תרגום
מאמרו של א. באואר, הבלתי-גמור, „פאשיזם“, ע' 303—321, שנכתב ב-1938, שנת מותו —
ניתוח חשוב של התופעה הזו.
 20. פורם, אריך — טנוס מחושט, תרגום מאנגלית עדה גרץ, תל-אביב, דביר, [תשי"ח], 236 ע'.
ניתוח פסיכולוגיסטי של משכר הדמוקראטיה, ובו גם פרק „פסיכולוגיה של נאציזם“, הדן אמנם
בתופעה הגרמנית הזו בעיקר, אולם היכללתי ספר זה כאן כי מאיר הוא את תופעה הפאשיזם
מנקודת ראות מיוחדת, המחבר, פליט יהודי-אוסטרי המכהן עתה כפרופסור בארה"ב, מנסה לאחד
את המארכסיוזם עם המסיכראנליזם.
 21. סבין, גיורגי ה. — תולדות תורת המדינה, תרגם לעברית ארי רש, [תל-אביב], יחידה, [1966],
2 כר', בכרך ב', פרק שלושים חמישה: פאשיזם ונאציזם-אליטואליזם, ע' 418—466, — ניתוח
היסודות האייראצינאליים של הפאשיזם, בעיקר.

ס פ ר י ם ו כ ר ז נ ו ת

22. קלינבר, ישעיהו — מפלחטת עד מלחמת, תל-אביב, מסדה, [1942], 231 ע'.
ספריים מאת העתונאי, מי שהיה מנהל לשכת העתונות של הסוכנות היהודית בימי המנדט,
י. קלינבר, סקירה תמציתית של התקופה, עם מפתח שפות בסוף הספר.

ביבליוגרפיה

23. שווארצשילד, ליאונרד — עולם בסנוורים, מאנגלית י. לה. [תל-אביב], עם עובד, תש"ו, 276 ע'.
 - בשער: שווארצשילד, ספר על תולדות אירופה בין שתי מלחמות העולם, ביבליוגרפיה: ע' 266—276 המחבר, עתנאי יהודי-גרמני אנטי-פאשיסטי ידוע, עורך ה"טנבוך", איבד עצמו לדעת מרוב יאוש אחרי הצלחת הנאצים.
 24. שטרמפל, אדולף — הטרגדיה של תנועת הפועלים באירופה בשנות 1918—1939, מאנגלית מ. בוגדן, תל-אביב, עם עובד, תש"ח, 296 ע'.
 - המחבר, סוציאליסט איטלקי, סקוויס סקוט רב לגורמים הכלכליים והפוליטיים-סוציאליים, אשר סייעו לעליית הפאשיזם לשלטון באיטליה, גרמניה, אוסטריה וספרד, נקודת המבד היא כחוב בכותרת: חולסת תנועת הפועלים.
 25. הרברץ, יעקב — י"ב נושאים משאלות הסוציאליזם בימינו, מרחביה, הקיבוץ-האדני, [1941], 144 ע', הוצאת דיוקסית.
 - לנושא שלנו: נושא י"א, הפאשיזם, ע' 117—127, בתחילת הפרק מבוא, ניתוח המציאות של מהות הפאשיזם, עיקרו של הפרק ביבליוגרפיה מדעית, רובה בלועזית, הספרים הבלולים בה נרשמו בביבליוגרפיה שלנו לחדד, בסוף הספר רשימה, מסודרת לפי פרקי הספר (הנושאים) של מאמרים שהתפרסמו בעתונות של התנועה, השומר הצעיר, ז. א. בתוך זה רשימת מאמרים הדנים בנושא "פאשיזם".
 - ואם במאמרים עתונות מדובר, נוסף כאן עוד את שתי הביבליוגרפיות מאת
 26. קרסל, גצל — מדעי החברה בצברית: ביבליוגרפיה, תל-אביב, המרכז לתרבות, תרצ"א, 172 ע', מדעי החברה, מדריך ביבליוגרפי, תל-אביב, המרכז לתרבות, תש"ח, 270 ע'.
 - בשתי הביבליוגרפיות ניתן למצוא את המאמרים לפי הערכים: שמות הארצות (איטליה, גרמניה וכו'), האויבים (מוסוליני, היטלר), וכן בערך "תורת המדינה והממשלה".
 27. קרסל, גצל — מפתח 50-כרכי "הפועל הצעיר" (תרס"ח—תשי"ח), תל-אביב, הפועל הצעיר, תשכ"ח, 367 ע' גם כאן ניתן למצוא את המאמרים לפי הערכים — שמות הארצות השונות.
- חלק שני: הפאשיזם באיטליה
- א) ערכים אנציקלופדיים וספרי לימוד
 28. האנציקלופדיה העברית, כרך ב', תל-אביב, מסדה, תש"י.
 - הערך "איטליה, היסטוריה", עמודות 754—759, חתום בירי א.מ. (אדמונד מאיר ירושלמי), וכולל סקירה היסטורית ממציתית של איטליה הפאשיסטית.
 29. אנציקלופדיה כללית יורצאל, כרך י"א, תל-אביב, יורצאל, 1957.
 - הערך "פאשיזם", כ"ב עמודות (3559—3461), הדן רק בפאשיזם האיטלקי.
 - אנציקלופדיה למדעי החברה, כרך רביעי, מרחביה, ספרית פועלים, [1968].
 - ראה גם ערך 1. הערך "פאשיזם", פאשיזם איטלקי, עמודות 521—525, חתום צ"י ג. (עמנואל גוטמן), עיקרו כאמור הפאשיזם האיטלקי.
 - תולדות הסאה ה"ט, ערך: שרל י. בלון, תל-אביב, יורצאל, [תשכ"ד], 3 כר.
 - ראה ערך 2: בכרך א', תולדות האומות 1900—1939, פרק ב': בין שתי המלחמות — הסקירה "איטליה, ספרד ופורטוגל...", מאת מאיר פייכאליס, ע' 316—327.
 30. שפירא, יצחק — דברי ימי העמים בעת החדשה, ספר ד': המאבק על שלטון עולמי, [תל-אביב], י. צ'צ'יק, [1967].
 - ספר לימוד לתלמידי בתריהמסר החינוכיים, ובו פרק ב', חלק ב', איטליה הפאשיסטית, ע' 60—77.
 31. קול, טילור — המסערים הפוליטיים באירופה, עברית יוסף גרבה, כרך ב': גרמניה, איטליה, [תל-אביב], יחדי, תשכ"ד.
 - שם על איטליה: הפרק "עליית הפאשיזם", ע' 193—207, סקירה היסטורית קצרה, שטחית למדי.
 32. סוין, ג'ון — תולדות הציביליזציה בעולם, [תרגום ר. אלדג], ערך אברהם בירמן], תל-אביב, י. צ'צ'יק, [1963], 3 כר.
 - הפרק "איטליה" — חלוצת המדינות הפאשיסטיות, כרך ב', ע' 569—576, תיאור היסטורי וניתוח של הפאשיזם האיטלקי.

(ב) מקורות לקריאה נוספת

33. קולין, צבי — מוסוליני: אישיותו ותורתו. תל-אביב, תבל, [1936], 144 ע'.
- פרט למקורות (הקצרים בדרך כלל) שזכרו בערכים 6 ו-7, מכיל ספר זה, נוסף לביבליוגרפיה של מוסוליני, גאוסים מתורגמים של מוסוליני בעיקר, ולכן זהו ספר חשוב ביותר למתעניין בפאשיזם האיטלקי.
34. טירני, חיים אנצ'ן — מקורות הפאשיזם האיטלקי, תרגם דגסה לאסט, [תל-אביב], הקיבוץ המאוחד, תשי"א, 280 ע'. הספר העיקרי בעבריה על מקורות ותולדות הפאשיזם עד לכיבוש השלטון ב-1922, המחבר, יליד איטליה, מבייסידי קיבוץ גבעתי-ברנר וצנחן שנרצח בשבי הנאצי במחנה הריכוז דכאו. הספר תורגם מכתב היד, בסוף הספר הערות ומפתח שמות.
35. בילינסון, משה — כתבי משה בילינסון, כרך ראשון: במשבר העולם, תל-אביב, דבר, ת"ע, עב, 538, 36 ע'.
- בלקס מאמריו של משה בילינסון, העורך הראשי של "דבר" משך שנים רבות, יש פרק הנקרא "פרקי איטליה", ע' 327-414, ובו מאמרים שהם פרי עטו על איטליה הפאשיסטית.
36. הרמנס, פרידלנד אלזס — חוקה ומשטר, (מאת) ס.א. הרמנס, תל-אביב, מדף, (1967), 311 ע'.
- הפרק: המשטר הפרלמנטרי באיטליה, ע' 245-254, מנתח את כשלון הפרלמנטאריזם באיטליה עקב הפיצול המפלגתי הרב, שסייע למוסוליני לכבוש את השלטון ולהחזיק בו.
37. סילוגה, איגנציו — בית-ספר לדיקטאטורים, תרגם א. קריס, [תל-אביב], עם עובד, תשי"ב, 272 ע'.
- בשיתוף דמיניוית בין המחבר לבין מי שעתיד להיות דיקטטור של ארה"ב מתאר ומנתח האנטי-פאשיסט האיטלקי את צמיחת הפאשיזם בארצו, אם כי זהו ספר בליטרסטי, הרי יש לראות בו ניתוח רציני של התורה המשטר הפאשיסטית.
38. פוט, מייקל — משפט מוסוליני, הוא דין חשבון ככתבו וכלשונו מן המשפט הגדול, הראשון למציאת המשפטים של פושעי המלחמה, שנערך בלונדון ביום מן הימים בשנת 1944 או 1945, (מאת) קסיוס, מאנגלית א.ד. שפירא, תל-אביב, עם עובד, תשי"ה, 112 ע'.
- תחת המסבונים (שם בדוי), "קסיוס" כתב העתונאי איש השמאל האנגלי מייקל פוט, עורך ה"טריביון" כיום, את תיאור המשפט הדמיניו, בו טאשיטים את מוסוליני בפשעים נגד האנושות ומביאים כעדים את מדינאי אירופה משנות השלושים אשר סייעו לו להחזיק מעמד ולהתחזק, ואילו מוסוליני בעדותו מסנגר על מדיניותו שלו, בלטרסטי כנגמת הספר הקודם, אולם הוא דן ברצינות רבה במדיניות החוץ הפאשיסטית.
- חלק שלישי: הנאציזם בגרמניה
- (א) ערכים אנציקלופדיים וספרי לימוד
39. האנציקלופדיה העברית, כרך י"א, תל-אביב, מסדה, תשי"ז.
- הערך "גרמניה, היסטוריה", עמודות 470-480, חתום ע"י א.ב.י.ל. (אדמונד מאיר ירושלם / ישעיהו ליבוביץ), ובו קטעים על "עליית הנאציזם אלסוציאליזם וקיצה של הרייכסליקת הווימרית" ו"הדיקטטורה הנאצית", כמו כן יש בכרך י"ד ערך נפרד "היטלר", חתום ע"י א. אתא (אבא אחיטאיר), ובכרכים אחרים ערכים קצרים יותר כמו למשל "גסטאפו", עליהם מצביע הסימן ע"ע (עין ערך) בערך הראשי.
40. אנציקלופדיה כללית יורצאל, תל-אביב, יורצאל, (1950-1961).
- ראה הערך "היטלר", ועמודה אחת, בכרך שלישי, עמודות 816/817, וכן הערך "נאציזם", גם כן לעמודה, בכרך השמיני, עמודה 2506.
41. אנציקלופדיה למדעי החברה, מרחביה, ספריית פועלים, כרך ד', (1968).
- בהמשך לערך "פאשיזם" (ראה ערך 1 בביבליוגרפיה) ישנו ערך "פאשיזם מחוץ לאיטליה", עמודות 525-528, חתום ע"י י.ב. (יהודה באואר, מרצה להיסטוריה חדישה באוניברסיטה העברית וחבר קיבוץ טובל), חזן בעיקר על הנאציזם הגרמני.
42. שפירא, יצחק — דברי ימי העמים בעת החדשה, ספר ד': המאבק על שלטון עולמי, (תל-אביב), י. צ'צ'יק, (1967).

ביבליוגרפיה

- בנוכח בערך 30. הרי זה ספר לימוד, אך יש בו פרק מאלף — פרק ב', חלק ג': גרמניה הנאצית, ע' 78—100, וכן מספר קטעים מהורגמים, מקורות בנספחות, ראה גם הערכים (מקורות) 6 ו-7 של ביבליוגרפיה זו.
43. תולדות המאה ה-20, ערך שרל י. בלוק, תל-אביב, יורעאל, [תשכ"ד], 3 כר.
- ראה ערך 2, בהקשר זה, בברך א', תולדות האומות 1900—1939, תפרק, צרפת, גרמניה ואוס' טריה' ע' 282—315, נכתב ע"י שרל י. בלוק.
44. סיון, ג'ון — תולדות הצביליזציה בעולם, [תרגום: ר. אלדג', ערך: אברהם בירמן], תל-אביב, ציציק, [1963] 3 כר', לחות.
- לנושא שלנו שייך הפרק: גרמניה — הנסיון הנאציאנאליסטי, ע' 576—582 — ראה גם ערך 32.
45. קול, טילור — המשטרים הפוליטיים באירופה, עברית: יוסף נדבה, כרך ב': גרמניה, איטליה, [תל-אביב], יחיד, תשכ"ד, 305 ע'.
- על גרמניה בחקירה הנאצית הפרק השלישי: הרייך השלישי, ע' 73—102, ראה גם ערך 31.
46. תרמנס, פרדיננד אלזיס — חוקה ומשטר, [מאת: ס. א. תרמנס, תל-אביב, מדף, [1967], 311 ע'.
- בהקשר זה ראה הפרק: שיטת הבחירות היחסיות ונצחונן של היטלר, ע' 196—204, ראה גם ערך 36.
47. לקריאה נוספת: ספרים הדנים במקורות הרעיוניים של התורה הנאצית, רומנסטרייך, ג'ון — אסתטיקה, [תל-אביב], עם עובד, תשי"ח, 264 ע'.
- לנושא שלנו שייך הפרק: הגל השורשי הרשע, ע' 146—159, ניתוח של צמיחת התורה הנאצית מתוך תורתו של הפילוסוף הגרמני הגל.
48. אבינרי, שלמה — סרקי חברת ומדינה, עיונים... מרחביה, ספרית פועלים [תש"ל 1969], 160 ע'.
- מאמרים על הגל, הגל והלאומיות הגרמנית, ע' 52—68, אשר פורסם לראשונה בחוברת, קשת, ט', סתיו תשכ"א, — וסוגן הסלחמה במשנתו של הגל, ע' 69—83, שפורסם לראשונה ב"אבנים", תש"ך.
49. סדן, דב — הנפר וידידו המנמנם, אנסף מאמרים, עין-החור, הקיבוץ המאוחד, תשי"א, 200 ע'.
- המחבר, פרופסור באוניברסיטת ירושלים, מצביע על שורשי התורה הנאצית כפי שנחלטה בכתבי סופרים גרמניים שקדמו להיטלר.
50. שכטר, רבקה — פאול לאטארנ מבישר הנאציזם, [בתוך: האומה, חוברת 19, ע' 372—389], ירושלים, האומה, 1968.
51. בילינסון, משה — כתבי משה בילינסון, כרך ראשון: במשבר העולם, תל-אביב, דבר, ת"ש, עב, 538, [36] ע' ראה גם ערך 35, על גרמניה: סרקי גרמניה ואוסטריה, ע' 415—538, ניתוח הנאציזם — וגם לתולדות הימים, סרי טטו של עורך, דבר' וסמנולגי תנועת הפועלים הא"ת.
52. אבנרי, אורי — עלב הקרט, [תל-אביב], דע, ספרי מדע ואינספורמציה, [תשכ"א], 272 ע'.
- העתנאי והפובליציסט (העולם הזה), עתה ה, כ, עצמו יליד גרמניה, לא הסתפק בספרו בבירור נרמית של היטלר אלא עשה גם נסיון של ניתוח התורה הנאצית ומצביע על סכנת הפאשיזציה בכל ארץ וארץ.
53. סננבוים, יוסף — מלכות הנזע והרשע, הרייך השלישי ומעלליו, [תרגום: ג'נסילת בריודא], ירושלים, יד ושם, תשכ"א, 609 ע', כולל ביבליוגרפיה, הערות ונספחים.
- ספר יסודי על השואה, תשמדת היהודים ע"י הנאצים, לנושא שלנו חשובים הפרקים: חלק ראשון: גזע האדונים, — חלק שני: הגזע והדת, — חלק שלישי: רשואה גזעית, — חלק רביעי: הכלכלה של הנאצים, — וחלק חמישי: המחנות, א, עד ע' 198.
54. לנסקי, משה — מי העלה את היטלר לשלטון? ירושלים, ספרית השואה, [1961], 288 ע'.
- ביבליוגרפיה ע' 285—288.

* כאן חרגתי מהסגרת אותה קבעתי לעצמי ורשמתי מאמר מתוך כתבי-עת, אולם מאחר שאין לפי מיטב ידיעתי חומר אחר בעברית הון באיש זה, מבשר הנאציזם כהגדרת המחבר, ראיתי צורך לציין גם מאמר זה המוסיף ידע על אחד ממקורות התורה הנאצית.

- כותרית המענה מבחירה את היקפו של הספר: „הרפובליקה הווייטריה ועלייתו של היטלר לשלטון“. בביוגרפיה מוזכר המחבר שני ספרים שלא נזכרו כאן: פרידריך גיטסה: כה אמר זרתוסטרא, תרגם: דוד פרישמן, וארשה, תרע"ד. — מ. ז. סולה: תולדות הפילוסופיה, ירושלים, 1954. — כמובן שיש לראות גם בתורתו של גיטסה מקור לצמיחת התורה הנאצית. וכן בתורות פילוסופים גרמניים אחרים.
- ספרים הדנים יותר בהיסטוריה של גרמניה וצמיחת הנאציזם בה:
55. ניומן, פרנץ — במלכות היטלר (בוטות), (המדינה והחברה הנאצית), תרגם: חיים גליקשטיין, מרחביה, ספרית פועלים, [1943], 365 ע'.
- הספר הופיע בארצות הברית ב-1941, והוא אחד הספרים היסודיים והמקיפים ביותר על הנאציזם. המחבר יהודי-גרמני פליט, פיקי הספר: מבוא: ההמונטותה של הרפובליקה הווייטריה, — חלק ראשון: המצע המדיני של הנאציזם-אליטסטיסטים, — חלק שני: כלכלה מונופוליסטית-טוטאליטארית, — חלק שלישי: החברה החדשה.
56. רוזנברג, ארתור — הרפובליקה הגרמנית, לידתה ושקיעתה, מגרמנית: יעקב שמעוני, [תל-אביב], עם עובד, תש"ג 313 ע'.
- ספר זה ספרי עט של הסוציאליסט (ולזמן מה קומוניסט) יהודי-גרמני, מגיע אמנם רק עד 1930 היא שנת נצחונם ויחסי הראשון של הנאציזם בבחירות וכניסתם כסיעה השנייה בגדולה לרייכס-טאג והוצאת הסוציאליסט-קראסטים מהממשלה הגרמנית, אך כמובן שיש בו חומר רב לתולדות עליית הנאציזם לשלטון.
57. שויר, ויליאם לורנס — עלייתו ונפילתו של הרייך השלישי, היסטוריה של גרמניה הנאצית, [תרגם: חיים גליקשטיין], ירושלים, שוקן, תשכ"ב, 2 כרכי (992 ע').
- ספר יסודי, אם כי לא מדויק, על תולדות הרייך השלישי, של עתונאי אמריקני שישתת בגרמניה משך שנים רבות, לנושא שלנו שייכים במיוחד הפרקים (ספרים) הראשונים שבכרך א': ספר ראשון: עלייתו של אדולף היטלר, — השני: נצחון והתבססות, — שלישי: תורן למלחמה, ע' 1-500, הוא למעשה המשך לספרו של רוזנברג, כי הוא מתחיל במקום שרוזנברג הסתיים.
58. בר, מנחם — חמישים שנות סוציאליזם בין-לאומי, תרגם מאנגלית: יעקב שמעוני, [תל-אביב], הקיבוץ המאוחד, תש"ה, 265 ע', פורטרס.
- זכרונותיו של מדינאי סוציאליסט-אוסטרי, ובו מספר פרקים שייכים לנושא שלנו, כמו הפרק „הינריך היינה על הנאציזם“, „הקונטר-רובולוציה הנאצית“, ע' 210-228, ועוד.
59. גרמניה המערבית, [קובץ], תל-אביב, חברה, תרצ"ב, 177 ע'.
- ספר „פרוהיסטוריה“, ובו שלושה חיבורים: פיר וינר: גידול גרמניה; לביקורת התרבות הגרמנית, תרגם: מ. אזרחי, ע' 7-96. — פרנץ פרידריך פון אונרטה: הנאציזם-סוציאליזם, תרגם: ברוך קרופניק, ע' 99-133. — הנדריק דה מן: סוציאליזם ונאציזם-סוציאליזם, תרגם א. יערי, ע' 137-177. — שלושה מחברים, הראשון סוציאליסט צרפתי, השני אנטי-פאשיסט (ליברלי) גרמני, והשלישי מנהיג סוציאליסטי בלגי, דנים כל אחד באספקט אחד של התורה הנאצית.
60. גוטינס, רוברט — לקח חי, עברית: ברוך קרופניק (קרא), תל-אביב, צ. לינמן, תש"ד, 210 ע'.
- בשער: לורד רוברט ואנטיטארס, המדינאי האנגלי האנטי-גרמני רואה את גרמניה כולה אחראית לעליית המאשיזם, הנאציזם, כביטוי לרווחת של גרמניה ולמלחמה הגדולה.
61. קשינה, אנטוני — למחר — גרמנית, [תרגם: מ.א. זק], ירושלים, ר. סט, תשי"א, 164 ע'.
- כרונית הספר הקודם הרי גם מחבר ספר זה רואה את גרמניה כולה כאשמה...
62. אכסנר, פרידריך — זהו האויב, עברית: פ. עזאי, תל-אביב, צ. לינמן, תש"ד, 239 ע'.
- היאור של מנהיגי הנאציזם, דרכי התעמולה, וכן ראשית מלחמת הבוק — עד לכיבוש צרפת, פרי עטם של עתונאים אמריקניים שנעצרו בגרמניה עם כניסת ארה"ב למלחמה, הספר כולל גם פרק על השמדת היהודים (ע' 106-115).
63. ון ססן, פיר — פרקים ממגילת היינה, מאנגלית: יעקב עדיני, תל-אביב, מ. ניומן, תש"ו (1945).
- 3 כרכי, בשער: פיר ון פאססן, אנטי-פאשיסט וידיד היהודים הירודע מסכם את חייו, בספר כמה פרקים המעניינים אותנו לנושא שלנו, במיוחד בכרך י', ע' 190-193, על היטלר ופמלייתו ב-1928, וע' 232-240, על אנשים גרמניים שעזרו לעליית הנאציזם לשלטון, — פון פאסן, פייסנר וכו', בכרך ג' ישנו פרק על מסעות האנטישמיות הנאצית.

64. הידן, קינדר — איש מתגרה באירופה, (חיי אדולף היטלר), [מאת] קינדרד היידן, עברית: פ. עזאי, תל-אביב, צ. לינמן, תשי"א, 286 ע'.
- מכאן תולאת גביא מספר ביוגרפיות על היטלר, הספר הראשון בקבוצה זו נכתב ע"י אנטי-פאשיסט גרמני שנמלט בעוד זמן לארליב.
65. ראובנינג, הרמן — שיחות עם היטלר, [תרגום מגרמנית ואנגלית: מ. ז. ולפובסקי], תל-אביב, מסדה, 1941, 259 ע', המחבר, לאומני גרמני, היה מקורב לנאצים ונעשה בעזרתם ראש העיר החופשית דנציג והכין את סיפוחה לגרמניה, אך במזרה ההפכה, ובספר זה הוא מספר על שיחות שהיו לו עם היטלר, בחשפו את פרצופי האמיתי של הדיקטאטור.
66. אמסלר, דן — היטלר, [מאת] ז'אן אמסלר, עברית: זאב ומיר, תל-אביב, דשא, 1961, 208 ע', הספר שנכתב ב-1961 מנסה לתאר את הביוגרפיה של היטלר מנקודת ראות פסיכולוגית.
67. טרבורדורפר, ה. — ימים האחרונים של היטלר, עברית [מאנגלית]: יצחק עבאדי, תל-אביב, טברסקי, תשי"ח, 222 ע'.
- ספר על סופו של היטלר המתאר גם את הצדד בשלבים האחרונים של המלחמה, אמנם מחקרים מאוחרים יותר הוכיחו כמה טעויות ואי-דיוקים של ההיסטוריון האנגלי, אך בסך הכל זהו חיבור מאלף של דמות הרוזן וסופו, כולל גם פמלייתו שאר מנהיגי הנאצים.
68. קרנשו, אדוארד — נספחו, עברית: דוד ליאור, תל-אביב, דשא, [1960], 196 ע'.
- ספריים מאת עיתונאי אנלי המתאר את מבנה הנספאפו, מכשיר הדיכוי הנאצי, ומעליו.
- להלן מספר ספרים על פשעי הנאצים במיוחד
69. קסטרו, יודה דה — גיאוגרפיה של רעב, תרגום מאנגלית אורי רפ, תל-אביב, ספרית פועלים, 1954, 260 ע'.
- בתוך ספר זה מרק על מחנות הריכוז באירופה ותוכניות הנאצים להרעבת פמי אירופה, ע' 210—215.
70. רסל אופ ליברפול, לודד — פרגול צלב-הקס: היסטוריה קצרה של פשעי המלחמה הנאציים, מאנגלית: אורי רפ, מרחביה, ספרית פועלים, [1954], 259 ע', 16 ע' המצגות.
- המחבר השתתף בתביעה נגד פושעי המלחמה הנאציים בנירנברג, בחלק הראשון של ספרו, ע' 13—32, סקירה על פשעי העריצות הנאצית — נספאפו, ס.ס, וכר.
71. גילברט, ג. — יומן גירנברג, [תרגום: איתמר אבן-זוהר], [תל-אביב], עם הספר, [1962], 368 ע'.
- המחבר, פרופסור לפסיכולוגיה, היה מוסחת-פסיכולוג של בית הסוהר בגירנברג בו ישבו פושעי המלחמה, משלב בחיבורו על הפשעם קטעים הנבנים לפסיכולוגיה ההיסטורית של מנהיגי הנאצים.
- חלק רביעי: האוסטרופאשיזם
- ראה גם הערכים 41, 43 ו-52, ועוד, אך בנוסף לאלה, ולכל החלק הראשון, גם
72. האנציקלופדיה העברית, כרך א', תל-אביב, מסדה, תשי"ט.
- הערך, אוסטריה, היסטוריה, תומס ע"י י.ל.א.מ.י., [ישיבת ליבוניץ/אדורד מאיר ירושלים].
- התקופה הנובעת לנושא שלנו היא א.א. אחרי 1918, עמודות 966—968.
73. חבס, ברכה — וינה, תל-אביב, ההסתדרות, המרכז לנוער, תרצ"ד, 72 ע'.
- חוברת על הישיבה וינה הסוציאליסטית והפילתה.
74. מלחמת האזרחים בווינה, [תרגום: שלמה דרכסלר], [תל-אביב], הקיבוץ המאוחד, [1934], 52 ע'.
- תרגום של חוברת אוסטריית שבת לוקטו סיכומים של סוציאליסטים וקומוניסטים (אושו באואר, בלה קן וכר) על מרד וינה ולקחה.
75. וליש, פאולה — מות גיבורים, תרגום: ד. ששוק (סדן), תל-אביב, ההסתדרות, המרכז לנוער, תרצ"ה, 160 ע'.
- רשימתה של אלמנת גיבור מרד וינה, קולומן וליש, שהוצא להורג ע"י האוסטרופאשיסטים.
76. וינה האדומה, דשים שהתקוממות סברואר 1934, [ליקט] תביא לרשום: אהרון חפץ, תל-אביב, ההסתדרות, המרכז לתרבות ולחינוך, הוצעה הבינקיבוצית לתרבות, [1964], 109 ע', לחזות, מסרת.
- לקט רשימות על האוסטרופאשיזם ומרד וינה, אשר בחלקו נמצא גם בחוברות הזכורות לעיל.

- חלק המשי: ספרות יפה
- בחלק זה רשמו מספר ספרים מתחום הספרות היפה המתאימים לנושא שלנו, אם כי לבטח אין ברישומם זו משום שלמות.
77. סילונה, אינגניז — לחם ויין, רוסן, הרגס: ע. אוקמני, [מרחביה], ספרית פועלים, 1940, 2 כר' (194, 199 ע').
- איטלית תחת עול הפאשיזם, גיבור הספר קומוניסט המתמרד במשטר ונאלץ להסתתר בבית מדרשו, אנטי־פאשיסט גם הוא אך לא קומוניסט. סילונה מעמיד זו מזל זו את עמדתו הפסיכית של המורה ואת עמדתו המתשכנית, הלוחמת של תלמידו.
78. סילונה, אינגניז — פונטמרה, רוסן, תרגם: י. שנהר, תל־אביב, שטיבל, 1934, 205 ע'.
- למעשה קודם רוסן זה ל. לחם ויין, זהו היאור בדיומית של איטלית שאיכריו משועבדים לבעלי האחוזה הבורגנית, ואת כיבוש האיזור ע"י הפאשיזם, האיכרים אינם, "חוששים" מה זה "פאשיזם", כשם שלא הבינו ותפשו את מעללי בעלי האחוזה בכל הדורות.
79. סילונה, אינגניז — חושן תחתים, עברית: י. רבן, [תל־אביב], עם עובד, תשי"ב, 210 ע'.
- הרוסן הראשון אותו כתב סילונה אחרי המלחמה ושיחזור איטלית מעול הפאשיזם, תיאור כסר תחת שלטון הפאשיזם, וכן האכזבה מן הקומוניזם אחרי השיחזור.
80. צווייג, ארנולד — הקרדוס של ואנדמבק, [מאת] ארנולד צווייג, עברית א. המאירי, מרחביה, ספרית פועלים, [1943], 453 ע' (בשני חלקים).
- התנן של החברה הגרמנית העירונית, הבורגנית והציריבורגנית, בעת עליית היטלר לשלטון, הקרדוס הוא קרדוסו של הקצב המשמש גם כתיילן והושך בכך לסמל הברבארויות הנאצית, הרוסן אינו מסתפק בתיאור אלא מנסה גם להסביר את התופעה ששמה "נאציזם", המחבר יהודי — יליד גרמניה, ישב שנים מספר איתנו בהיפה, אך בסוף חייו חזר לגרמניה המזרחית שם נסטר.
81. שטרן, גרשון — סאוגי עולם, תרגם מכתבי־יד גרמני ה. איזק, תל־אביב, עם עובד, תשי"ה, 282 ע'.
- רוסן על התקופה יוני 1932 — אפריל 1933 בגרמניה, הקופת השתלטות הנאצים, המחבר, יהודי גרמני, חזה את המאורעות בעיניו ומתארם נכונה.
82. פריכטונגר, ליאון — בית אושרטן, תרגם מכתבי־יד יצחק שוברג [שנהר], תל־אביב, שטיבל, 1934, 2 כר' (351 ע').
- רוסן על קורות משפחה יהודית בגרמניה בימי עליית היטלר לשלטון, המחבר ידוע בעיקר מהרומנים הביוגרפיים שלו (יוספוס פלביוס, היהודי זיס, גייה וכו').
83. פרינקל, נצמי — שאל ויחנה, מרחביה, ספרית פועלים, [1956—1967], 3 כר'.
- גם זהו רוסן על תולדות משפחה יהודית בגרמניה בימי הרייפובליקת דווייטריה ועליית הנאצים לשלטון, זהו רוסן מקורי בו גם חלקים אוטוביוגרפיים של המחברת חברת בית־אלפא.
84. שטרן, אנטול — יהודי מפולין, מרחביה, ספרית פועלים, [1946], 477 ע' עברית ש. מלצר, השעם תיאור חי משפחה יהודית בפולניה ערב מלחמת העולם השנייה, על רקע הפאשיזם הפולני.
85. שטרן, אנטול — אחריתו של נאצי, עברית ד. שטוק [סדן], תל־אביב, עם עובד, 218 ע'.
- תיאור ציני של פרופסור גרמני להיסטוריה עליו הוטל להוכיח את עליונות התרבות הגרמנית על תרבות יוון העתיקה, הקלאסית, בספר מנצחת לבסוף תרבות שהיא הרבה אוניברסאלית.
86. זגור, אנה — הצלב השביעי, גרמנית פ. ליפסון, [מרחביה], ספרית פועלים, 292 ע'.
- בריהחם ותפישתם של לוחמים אנטי־פאשיסטיים בהולנד הכבושה ע"י הגרמנים, רק השביעי — הצלב השביעי היכה לו — ניצל...
87. מורל, גורג' — קטעים נבחרים מתוך "היהודים על האלימות", אשליית הקידמה, ליקט: זאב שטרנחל, תרגם: דוד לזר, חומר לסטיוורין ב. א. של זאב שטרנחל, ירושלים, האוניברסיטה העברית, הסקולטה למדעי החברה, החוג למדעי המדינה, תשכ"ו, 94 ע' משוכפל.
- אלה מקורות חשובים ביותר לראשית המחשבה הפאשיסטית, שאת מקורותיה יש לראות בחשבה המדינית הצרפתית דווקא, בסרם שרחבה באיטליה ו/או גרמניה.

ש. מרקוס

ספתח שמות המוכרים

אינו כולל שמות עורכי קבצים, אנציקלופדיות — פרט ללקסי מקורות, המספר אחרי השם מציין את מספר הערך בביבליוגרפיה — במקרה של חיבורים מספר מאת אותו המחבר נרשמו כמה מספרים.

5	מרחב, פרץ	48	אביגור, שלמה
55	נוימן, פרנץ	13	אבנאל, בנימין
21	סבין, גורג'י	51	אבנאי, אורי
	סגרס ראח זגרס	59	אונורה, פרנץ פ. מן
49	סדן, דב	6	אורמאן, חיים
44 : 32	סדן, ג'ון	39	אויסמאיל, אביא
87	סורל, גורג'י	62	אכסנר, מרדכי
85 : 84	סטרן, אנטול	66	אמסלר, דן
79—77 : 37	סילתה, אינגני	19 : 18	באואר, אוטו
34	סירני, חיים אנצ'י	41	באואר, יתורה
38	פיט, מייקל	52 : 35	בילינסון, משה
82	טויכטונגר, ליאון	43 : 2	בלוך, ישראל
69	טסן, סירן	15	בן-אמית, יעקב
20	פרוש, אריך	58	בר, משה
83	טרינקל, נעמי	1	בטמן, עמנואל
90	צחינג, ארנולד	71	גילברט, ג. מ.
45 : 31	קיל, סילור	11	גרסון, מנחם
3	קולדוול, ג. א.	17	דימיטרוב, גורג'י
33	קולין, צבי	25	הורביץ, יעקב
14	קלינגברג, רות	4	הורביץ, שלמה
22	קלינגוב, יעציהו	64	הירן, קונרד
16	קנצלה, שאול	7 : 6	היטלר, אדולף
69	קסטרה, ויולה דה	7	הנדל, מיכאל
	קסיס ראח פיט, מייקל	46 : 36	הרטנס, מרדינגר א.
68	קלנסו, אדוארד	59	וינו, מייק
27 : 26	קרסל, נצל	75	וויש, פאולה
61	קשבינה, אנטוני	60	וויטמס, רובינס
65	ראוטינג, חרסן	86	זגרס, אנה
56	רוזנברג, ארתור	73	הבס, ברכה
47	רוטנשטיין, נתן	9	חזן, יעקב
70	רסל אוף ליברסול	53	טנגבוים, יוסף
23	שווארצשילד, לאופולד	67	טרוברדוסר, ה. ר.
24	שטרומטל, אדולף	72 : 39 : 28	יוזשילט, אדמונד מאיר
	שטרן, אנטול ראח סטרן	39	ליבוביץ, יעציהו
81	שטרן, גרסון	54	לנסיקי, משה
57	שיידר, ויליאם לורנס	33 : 7 : 6	מוסוליני, בניטו
50	שכטר, רבקה	2	מיכאליס, מאיר
8	שמיד, יוסף	59	מן, הנריק דה
42 : 30	שפירא, יצחק	10	מנצ'נסקי, אלכסנדר
		3	מריל, א. ה.

מסכת שמות הספרים

85	אחריותו של נאצי
64	איס מתגרת באירופה
72 : 39 : 28	האנציקלופדיה העברית
40 : 29	האנציקלופדיה כללית יורטאל
41 : 1	האנציקלופדיה למדעי החברה
47	אמת מידה
87	אשליית הקידמה
19	בין שתי מלחמות עולם
82	בית אופרמן
37	בינתכנסת לדיקטטורים
55	במלכות השטן
13	בעיות ימינו
69	גרונסקיה של רעב
68	גרונסקיה
59	גרמניה המפוספת
42 : 30	דברי ימי עםים בעת החדשה
66	היסולר
87	היירוטים על האליטה
73	וינה
76	וינה האדומה
62	זהו האוביי
46 : 36	חוקה ומשטר
79	חושן תותים
58	המישים שנות סוציאליזם
24	הטרגדיה של תנועת הפועלים באירופה
25	י"ב נושאים משאלות הסוציאליזם
84	יוה' מפולין
71	יוסף גילנברג
67	יטוי האחרונים של היסולר
52 : 35	כתבי משה בלינסון
77	להם ויין
61	למה — ברמניה
60	לקח חי
81	מצאתי עולם
12	המאבק בזירה הבינלאומית
26	מדעי החברה... ביבליוגרפיה
33	מוסוליני
75	טוט ביבורים
54	מי העלה את היסולר לשלטון ?
74	מלחמת האזרחים בווינה
53	מלוכה תנועה והרשע
22	משלחת עד מלחמה
20	מנוס מהשוש
27	מפתח ליס כרכי . הפועל הצעיר
34	סקורות הפאשיזם האיטלקי
7	סקורות ללימוד ההיסטוריה
8	סקורות לתולדות חנוכה הפועלים
45 : 31	הפשעים הפוליטיים באירופה
38	משפט מוסוליני
59	נידוד ברמניה
49	הנמר וירדיו המנגמים
18	סוציאליזם במהרה
59	סוציאליזם וגאנאלסוציאליזם
23	עולם בסכומים
57	עלייתה ונפילתו של הרריך השלישי
50	פאול לאפארט — מבשר הנאצים
78	פוזנסקה
70	פרגול צלב הקרס
48	פרקי חברה ועדינה
14	פרקים בתולדות המחשבה המדינית
15	פרקים בתולדות הרעיון המדיני
63	פרקים ממגילות חיינו
10	הפאשיזם. מחלת הכלכלית והפוליטית
17	הפאשיזם ותפקידי הפרולטרין
51	צלב הקרס
86	הצלב השביעי
3	קרונה עולם
87	קטעים נבחרים מתוך . הדורות על האלימות
80	הקריזום של אנדרסנק
56	הרישכוליק הגרמנית. לידתה ושקיעתה
83	סאול ויהודה
65	שיחות עם היסולר
43 : 2	תולדות המאה ה-20
16	תולדות המחשבה המדינית
42 : 32	תולדות הציביליזציה בעולם
6	תולדות הרעיון המדיני
4	תולדות זמננו
21	תולדות תורת המדינה
5	תנועת הפועלים הבינלאומית
9	תנועת הפועלים המלחמה
	שמות אישים שהוזכרו
	בביבליוגרפיה (ערך להיסולר ומוסוליני)
48 , 47 , 16	הגל. בטחוף פרידריך וילהלם
75	וליש, קולומב
59	לאפארט. סאול
54	ניסה. פרידריך
16	סולר. בורב (בושא)

The Union emphasized the differences between German Jews and other Jews; pointed out the Jewish contribution to German nationalism through the dissemination of the Yiddish language, ect., propagated whole-hearted assimilation, viewed not as "a loss of identity", but as "cultural integration".

6. **Dr. Chaim Shamir** (Tel-Aviv University) presents a chapter of his paper: "Methodes and Activities of Antisemitic Societies and Institutions in the West".

It appears that the majority of these institutions in France and England maintained a regular contact with the diplomatic staff of the Nazi propaganda machine in their respective countries, thus becoming part of the Nazi apparatus.

Dr. Shamir introduces us to a gallery of personalities and organisations, describes their activities and connections in detail, and — assisted by clippings from documents — provides evidence of their actions and methods of indoctrination.

The above is part of a Ph.D. thesis about the "Jews in the Tird Reich and Public opinion in Western Europe, 1933—1939".

7. **Shlomo Yitzchaky** continues his study of Jeshish contributions to revolutions in Hungary. The appendix includes notes and conclusions concerning Fascist-Hungarian exiles in various countries.

8. **Dr. Marek Dvorzecky** presents additional parts of his paper dealing with the extermination of the Baltic Jews. The current issue includes a chapter about the Talin Camp.

9. **Books** — **Mr. Samuel Krakovsky** (formerly at the Jewish Historical Institute in Warsaw, now in "Yad Vashem" Institute in Israel) gives a detailed review of a book by Iranek Osmecki concerning Jewish-Polish relations during the war.

The author, a specialist in Polish military history, attempts to falsify facts in order to prove that the Poles had made efforts to rescue Jews and assist them in their struggle against Nazi occupation.

Mr. K. not only contradicts Osmacky's various allegations, but proves their opposite by means of a wealth of documents and relevant publications.

10. **Shlomo Markus**, librarian at Givat Chaviva, presents a bibliography of Hebrew publications, original and translated, dealing with the subjects of Fascism and Nazism. Notes are attached to the bibliographical items.